

Dokumentnamn: Rutin för transport av avliden			
Beslutad av: Avdelningschef Hälso- och sjukvård	Gäller för: Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, Funktionsstödsförvaltningen och Socialförvaltning Sydväst	Diarienummer: [Nummer]	Datum : 2023-11-20
Dokumentsort: Rutin	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: 2024-06-14	Dokumentansvarig: Verksamhetsutvecklare HS
Bilagor:			

Rutin för transport av avliden

Bakgrund

När någon avlidit är ett professionellt och etiskt förhållningssätt mycket viktigt. Tänk på att arbeta varsamt och värdigt med respekt för den avlidne. Närstående ska visas hänsyn och omtanke.

Enligt 2 kap. Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) innefattar det i hälso- och sjukvård att ta hand om avlidna. De som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården täcks av kommunens ansvar, enligt denna lag. Enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet är det kommunens ansvar att transport sker om inte närstående/dödsboet vill eller kan ordna det själva. Hantering av avlidna utanför den kommunala hälso- och sjukvården är Västra Götalandsregionen ansvar. Transport till och från sjukhus för obduktion eller borttagande av implantat är alltid Västra Götalandsregionens ansvar, även då patienten ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

Det är läkarens ansvar att konstatera dödsfall. Efter överenskommelse kan sjuksköterska utföra den kliniska undersökningen inför att fastställa att döden har inträtt, förutsatt att dödsfallet är förväntat. Se vidare Göteborgs Stads riktlinje för ansvar vid dödsfall inom kommunal hälso- och sjukvård.

Närståendes ansvar att kontakta begravningsbyrå och beställa transport

I första hand ska närstående eller den som ordnar med begravningen tillfrågas så att de kontaktar begravningsbyrå och beställer transport för bisättning. Bisättning är kistläggning, svepning och transport av kista till kyrkas eller annat trossamfunds bårhus eller annan särskild lokal. När den avlidne hämtas upphör kommunens ansvar.

För de närstående är det i allmänhet en fördel att den avlidne finns kvar i sin bostad till dess att kistläggning sker. I normala fall kan den avlidne vara kvar i flera dygn i sin bostad om det är praktiskt möjligt. Oavsett när dödsfallet inträffar bör kommunen i normalfallet inte flytta den avlidne från bostaden, utan ge de närstående tillfälle att

komma till platsen och vidta de arrangemang de önskar även om detta tar någon eller några dagar. Den avlidnes kultur och religion ska beaktas. Den avlidne ska tas om hand på ett värdigt sätt av personal. Hänsyn ska i möjligaste mån tas till den avlidnes/de närståendes önskemål.

Sjuksköterska ansvarar för att:

- Informera närstående om att de eller dödsboet ska välja och kontakta begravningsbyrå för hämtning av den avlidne.
- Lämna ut informationsblad ”Till dig som mist en närstående” till närstående i samband med dödsfall.
- I samråd med den som anordnar transport från boendet komma överens om lämplig tid för hämtning av den avlidne
- I den avlidnes journal dokumentera utförda åtgärder samt närståendes val gällande transport av den avlidne.
- Innan den avlidne lämnas ut för transport förvissa sig om att den läkare som fastställt dödsfallet/utfärdat dödsintyget samtycker till att den avlidne kan transporteras från bostaden/dödsfallsplatsen

Kommunen ansvar att beställa transport när:

- Den avlidne vid dödsfallet befann sig på korttidsenhet.
- Den avlidne vid dödsfallet befann sig på biståndsbedömd dagverksamhet eller daglig verksamhet.
- De närstående inte kan ordna med transport innan nedbrytningen påbörjas
- Närstående saknas.
- Transport måste ske omgående och närstående inte kan ordna det.

Vid dessa tillfällen ansvarar sjuksköterska för att beställa transport till bårhus enligt Göteborgs Stads avtal. Se Proceedo för ytterligare information. Vid kontakt med upphandlad begravningsbyrå ska det informeras att Göteborgs Stad ska faktureras. Upphandlad begravningsbyrå har fakturaadress och den ska inte behöva uppges vid kontakt.

Regionen ansvarar alltid vid explosiva implantat och obduktion

Den läkare som utfärdar dödsbeviset måste alltid förvissa sig om ifall den avlidne bär något explosivt implantat eller inte för att säkerställa borttagande av dessa. Om den avlidne har explosiva implantat eller om läkaren bedömer att klinisk obduktion är nödvändig övergår ansvaret för att ordna och bekosta transport till Västra Götalandsregionen. Till explosiva implantat räknas pacemakers, defibrillator, insulin- och infusionspumpar samt nervstimulatorer. Dessa dosor innehåller ett batteri som vid höga temperaturer kan explodera, t.ex. vid kremering.

Vid dessa tillfällen ansvarar regionen för transport till bårhus enligt Västra Götalandsregionens avtal. Om kommunens personal ringer för att boka transport ska den

läkare som bedömt behov av transporten tillhandahålla uppgifter till den begravningsbyrå Västra Götalandsregionen har upphandlat, samt information om regionens faktureringsadress.

Syftet med denna rutin

Syftet är att säkerställa en värdig och individuellt omhändertagande vid transport av avliden.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tillsvidare för legitimerade sjuksköterskor och enhetschefer samt vård- och omsorgspersonal på vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, dagverksamheter, daglig verksamhet, korttidsenhet och bostad med särskilt stöd.

Koppling till andra styrande dokument

HSLF-FS 2015:15 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall.

SOSFS 2005:10 Socialstyrelsens föreskrifter om kriterier för bestämmande av människans död

Sveriges kommuner och Regioner Cirkulär 2005:52 Underlag för rutiner kring omhändertagande av avlidna

Hälso- och Sjukvårdsavtalet i Västra Götaland

Riktlinje för förvaring och transport av avlidna för Västra Götalandsregionen och länets kommuner

Göteborgs Stads riktlinje för ansvar vid dödsfall inom kommunal hälso- och sjukvård